

MAHREMİYET
EĞİTİMİ
PSİKOEĞİTİM
PROGRAMI

ÇORLU REHBERLİK VE
ARAŞTIRMA MERKEZİ

MAHREMİYET EĞİTİMİ PSİKOEĞİTİM PROGRAMI

GİRİŞ

Cinsel eğitimle sıklıkla karıştırılan mahremiyet eğitimi cinsel eğitimi de içine alan daha kapsamlı bir kavramdır.

Mahremiyet eğitimi hakkında farklı tanımlar bulunmaktadır. Bunlara bakacak olursak:

- Mahremiyet eğitimi, özellikle çocukların hem kendi özel alanlarını hem de diğer kişilerin özel alanlarını fark edip, sosyal yaşamları içinde bu özel alanları öğrenmesini ve bunu muhafaza etmesini kapsamaktadır (Akcan, 2016; Diler, 2014; Taşçı, 2010).
- Mahremiyet eğitimi, cinsel bilgileri de içeren çocuğun kendisinin ve diğer insanların özel alanlarının farkına varması, toplumsal yaşam içinde kendi özel alanını koruyabilmesi, diğer bireylerin özel alanlarına saygı duyması, kendisi ve çevresi arasında sağlıklı sınırlar koyabilmesine yönelik bilgileri içeren eğitimidir (Akcan, 2016; Diler, 2014).
- Mahremiyet eğitimi, çocuğun hislerini, başkalarının değil kendisinin yönetebileceği yeteneğe erişmesinin “süreç rehberliği” dir (Güneş, 2015).
- Mahremiyet eğitimi duyguların yönetimi eğitimidir. Kişinin kendisine zorla bir şey yaptırmak isteyenlere karşı duygularını kullanarak hayır diyebilme becerisi olarak da tanımlanabilir (Diler, 2014).

Tanımlardaki ortak noktalara bakacak olursak mahremiyet eğitimi sayesinde bireylerin kendi özel alanlarının farkında olup korumasının yanında diğerlerinin özel alanlarına da saygı göstermesi vurgulanan noktalardan biridir. Bir başka nokta ise bireyin kendi bedeni hakkında söz sahibi olduğunu kavraması açısından mahremiyet eğitimi önem taşımaktadır. Mahremiyet eğitimi aynı zamanda çocuğun

sağlıklı kişilik gelişimine de zemin hazırlamaktadır.

Mahremiyet eğitimi verilirken dikkat edilmesi gereken önemli noktalar bulunmaktadır. Güneş (2017) mahremiyet eğitiminin temel ilkelerini on bir kategoride değerlendirmiştir. Bunlar;

- Mahremiyet eğitimini yasaklar üzerine kurmamak,
- Çocuk ve gençlere kişisel sınırlarını öğretmek,
- Mahremiyet eğitimini sevgi üzerine inşa etmek,
 - İzin alma eğitimi vermek,
 - Bedenlerin kişiye özel olduğu öğretmek,
- Çocuğun cinsel içerikli sorularını, gelişimine uygun olarak cevaplamak,
- Mahremiyet eğitimini karşılıklı güven temeli üzerine kurmak,
 - Giyim konusunda sınırları öğretmek,
- Beğenilme arzusu yerine ihtiyaç odaklı giyinmek,
- Karşı cinsle ilişkileri konusunda hassas olmak
- Televizyon ve internet kullanımını sınırlandırmaktır.

MAHREMİYET EĞİTİMİ PSİKOEĞİTİM PROGRAMI

Mahremiyet eğitimi, uygun yaşlarda ailede verilmeye başlanıp öğretmenlerce devam ettirilen bir eğitim olup, çocuğun ruhsal ve cinsel açıdan korunması için fazlasıyla önem taşımaktadır (Akcan, 2016; Diler, 2014). Belli aşamalarla verilen bu eğitimin en önemli ayağını aileler ve öğretmenler oluşturmaktadır (Çakır, 2015; Güneş, 2015). Mahremiyet eğitiminde, ailelere ve öğretmenlere düşen en büyük sorumluluk, çocukların bilinçli bireyler olmalarını ve konuyla ilgili doğru bilgi ve uygulamalara sahip olmalarını sağlamaktır. Çocuk yetiştirmenin her aşamasında olduğu gibi mahremiyet eğitiminin kazandırılmasında da örnek olmak, en etkili yöntem olmakta ve bu sebeple öğretmenlerin ve ailelerin çocuğun gözünde her zaman örnek model olduklarını unutmamaları son derece önem kazanmaktadır.

Çocuğa yönelik ihmal ve istismar vakalarının artarak devam ettiği günümüz koşullarında, çocukları bu ihlallerden korumaya yönelik alınacak ilk önlem, mahremiyetle ilgili konularda özellikle çocukların bilinçlendirilmelerini amaçlayan eğitimlerin sunulmasıdır. Ancak bu eğitim ile çocuklar, kendilerine ve diğer kişilere ait özel alanları korumayı öğrenebilir ve sağlıklı bir birey olarak yetişebilirler (Akcan, 2016).

Özel gereksinimli çocuklar, yetersizliğin getirdiği kendine has karakteristik yapı dolayısıyla mahremiyetini korumada sınırlılıklar yaşamaktadır.

Bu sınırlılıkları ortadan kaldırmak için çocuğun kendisinin ve çevresindeki kişilerin eğitilmesi gerekmektedir (Çakmak ve Çakmak, 2018).

Özel gereksinimli bireyler, cinsel istismara uğrama noktasında diğer akranlarına göre daha yüksek düzeyde risk altında bulunmakta ve daha yüksek oranda cinsel istismara maruz kalmaktadır.

(Casteel, Martin, Smith, Gurka ve Kupper, 2008; Jones ve diğerleri., 2012; Plummer ve Findley, 2012; akt. Çalışkan, 2019).

Dezavantajlı grupta yer alan özel gereksinimli bu öğrenciler için mahremiyet eğitimi de daha fazla önem taşımaktadır.

MAHREMİYET EĞİTİMİ PSİKOEĞİTİM PROGRAMI

Programın Amacı

Mahremiyet eğitimi ülkemizde yeterince ele alınmamış ve netliğe kavuşmamış bir konudur (Çalışkan,2019). Yeterince ele alınmamasından kaynaklı olarak da mahremiyet ile ilgili konulara genel olarak hala tabu gözüyle bakılmakta ve aileler çocuklara nasıl bir yaklaşımda bulunacaklarını bilememektedirler. Mahremiyet Eğitimi Psikoeğitim Programı mahremiyet eğitimi noktasında hassas davranılması ve öğretmenlerin özellikle de ebeveynlerin bu bilgileri çocuklarına nasıl aktarması gerektiği konusunda onlara yol göstermek amacıyla hazırlanmıştır.

Bir diğer nokta da özel gereksinimli öğrencilerin genelde yaşlılarından daha fazla cinsel ilgileri olduğu, daha fazla cinsel içerikli davranışları olduğu düşünülmektedir. Ancak bu çocuklar cinsel içerikli davranışların nerede, ne zaman, hangi durumlarda uygun olup olmadığını bilmedikleri için böyle algılanmaktadırlar. Bu eğitimle öğrencilerin özel alan ve sınırlar kavramını bilmeleri ve kendi sınırlarını korurken bir başkasının sınırına da saygı göstermeyi öğretmek planlanmıştır.

Son olarak giriş bölümünde de yer verildiği gibi özel gereksinimli öğrenciler cinsel istismara maruz kalma açısından akranlarından daha fazla risk altındalar. Bu psikoeğitim programıyla öğrenci ve ebeveynlerin bu konuda bilinçlenip herhangi bir mahremiyet ihlaline karşı kendilerini koruyabilmeleri amaçlanmıştır.

Hedef Kitle

Mahremiyet Eğitimi Psikoeğitim Programı özel eğitim anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lisede öğrenim gören özel gereksinimli öğrenciler için planlanmıştır.

Oturum Sayısı

Bu program 5 öğrenci oturumu ve 1 veli oturumu olmak üzere toplam 6 oturumdan oluşmaktadır.

MAHREMİYET EĞİTİMİ PSİKOEĞİTİM PROGRAMI

Psikoeğitim Öğrenci Programının İçeriği

- Sınıfındaki arkadaşlarının ismini bilmesi
- Bedenindeki özel bölgeleri öğrenmesi ve bu bölgelere kendisi dışındaki kişilerin dokunmaması gerektiğini fark etmesi
- Mahremiyetini korumak için yalnız olması gereken yerleri bilmesi
- Kişisel ve bedensel sınırının önemini kavraması ve bu sınırlarını korumak için nelere dikkat edeceğini bilmesi, ayrıca güven duyabileceği yetişkinleri ayırt etmesi
- Hayır diyebilme becerisini geliştirmesi, hayır diyerek sınırını koruyabildiğinin farkına varması ve istismar anında neler yapabileceğine yönelik farkındalık kazanması amaçlanmaktadır.

Psikoeğitim Veli Programının İçeriği

- Ebeveynler tarafından cinsel istismarın belirtilerinin fark edilmesi ve bu belirtileri fark ettiğinde neler yapabileceğini öğrenmesi hedeflenmektedir.

ARKADAŞIMI TANIYORUM-TANITIYORUM

1.OTURUM

Etkinlik Adı:

Arkadaşımı Tanıyorum-Tanıtiyorum

Hedef Kitle ve Kademe:

Öğrenci- Özel Eğitim

Uygulayacak Kiőisi:

Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen

Süre:

30 dakika

Kazanımlar

- Sınıfındaki arkadaşlarının ismini bilir.

Önerilen Materyaller

- EK-1 (Üzerinde duyu organlarının resimleri bulunan kartlar)
 - Kutu/Torba

Etkinliğin Uygulanışı

Üzerinde 5 duyu organımızın resmi olan küçük kartlar aynı resimli karttan iki tane olacak şekilde öğrenci mevcudu kadar hazırlanır. Özel bölgelerin öğretileceği diğer etkinliklere destek olmak adına bu etkinlikte kullanılan resimlerin duyu organlarımızdan olmasına dikkat edilmiştir. (Diğer etkinliklerde sıklıkla bahsedileceği için dil yerine dudak tercih edilirken, öğrencilerin daha iyi bildiği düşünüldüğü için deri yerine de el kullanılmıştır.)(EK-1). Bu kartlar tüm öğrencilerin görmesi sağlanarak tanıtılır. Kartları incelemeleri için öğrencilere zaman tanınır.

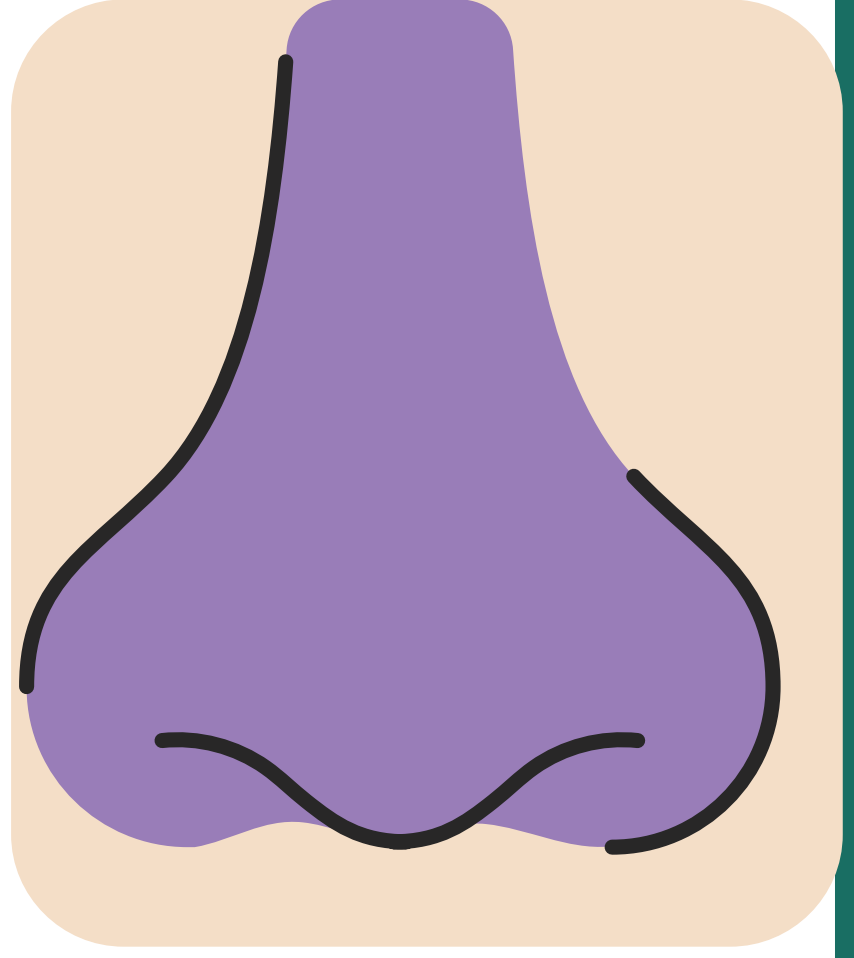
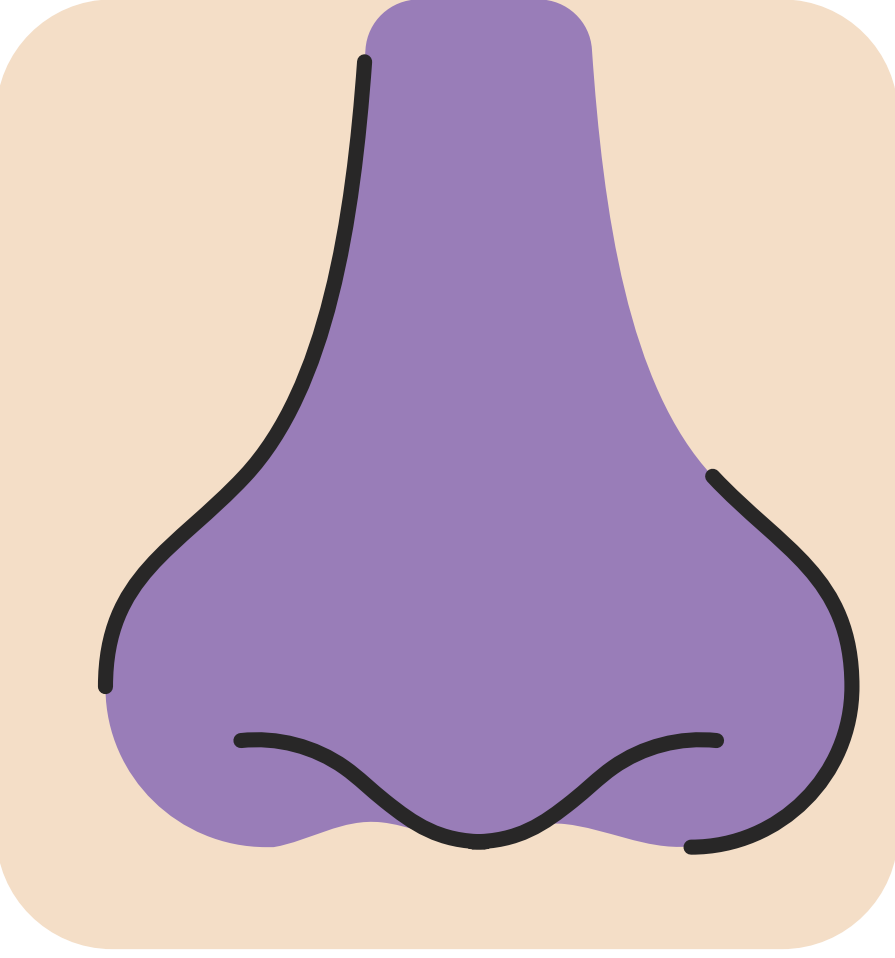
Kartlar tanıtıldıktan sonra psikolojik danışman/rehber öğretmen;

'Evet çocuklar şimdi sizlerle Arkadaşımı Tanıyorum-Tanıtırıyorum adında bir oyun oynayacağız. Şimdi sırayla bu kutudan bir kart seçeceksiniz. Sizinle aynı kartı seçen arkadaşınızla bir araya gelip ona adını, en sevdiği rengi, en sevdiği hayvanı ve en sevdiği yemeği soracaksınız. Arkadaşınızı dinledikten sonra siz arkadaşınıza adınızı, en sevdiğiniz rengi, en sevdiğiniz hayvanı ve en sevdiğiniz yemeği söyleyeceksiniz. Herkes arkadaşıyla tanıştıktan sonra arkadaşını bizlere tanıtacak. Haydi Başlayalım!' der ve öğrencilerin sırayla kart almalarını sağlar. Tüm öğrenciler arkadaşlarını gruba tanıttıktan sonra psikolojik danışman/rehber öğretmen birbirimizi tanımanın öneminden bahseder. Tüm öğrencilere olumlu geri bildirimler verir ve aşağıdaki gibi bir açıklama yaparak etkinliği sonlandırır:

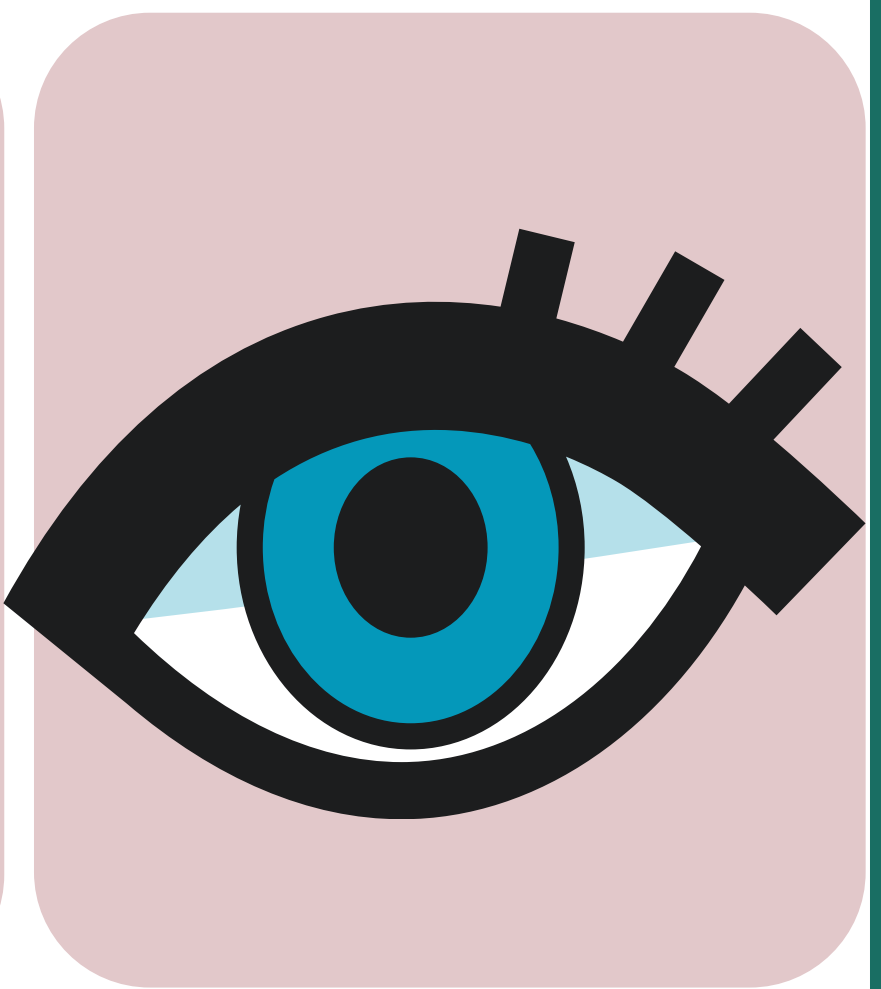
'Çocuklar hepimizi tanıdığım için çok mutluyum. Sizinle birlikte çok eğlendim. Bundan sonra her hafta burada birlikte oyunlar oynayacağız, etkinlikler yapacağız.'

Haftaya görüşürüz.'

EK-1

EK -1

HEYKEL OLUYORUZ

2.OTURUM

Etkinlik Adı:

Heykel Oluyoruz

Hedef Kitle ve Kademe:

Öğrenci- Özel Eğitim

Uygulayacak Kişi:

Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen

Süre:

30 dakika

Kazanımlar

- Bedenindeki özel bölgeleri bilir.
- Özel bölgelerine kendisi dışındaki kişilerin dokunmaması gerektiğini fark eder.

Önerilen Materyaller

- EK-2 (Kız çocuk figürlü boyama kağıdı)
 - EK-3 (Erkek çocuk figürlü boyama kağıdı)
 - Parmak Boya

Etkinliğin Uygulanışı

Psikolojik danışman/rehber öğretmen çocuklar ile birlikte daire şeklinde yere oturur. Çocuklar vücudumuzda bazı bölgeleri bazen açıyoruz bazen de kıyafet giyerek kapatıyoruz. Bunlardan biri bacaklarımız. Yaz gelince çok sıcak olduğu için şort giyiyoruz kışın ise soğuktan korunmak için pantolon giyiyoruz. Sizler de böyle bölgelerimize örnek verebilir misiniz? (Öğrencilerin cevapları üzerine konuşulduktan sonra devam edilir.)

Bir de vücudumuzda her zaman kapalı olan bölgeler vardır. Bunlar tuvaletimizi yaptığımız bölgeler ve göğüslerimizdir. Buralar özel bölgelerimizdir. Özel bölgelerimize sadece annemiz-babamız ve öğretmenimiz temizliğimize yardım ederken dokunabilir. Bir de doktor teyze ve doktor amcalar muayene ederken annemiz-babamız yanımızdaysa bu bölgelere bakabilirler. Başka hiç kimse özel bölgelerimize bakamaz ve dokunamaz. Biz de başkalarının özel bölgelerine dokunmamalı ve bakmamalıyız. Açık da olsa aslında dudaklarımız da bizim özel bölgelerimizdendir. Hiç kimse bizi dudaktan öpemez, bizde hiç kimseyi dudaktan öpmemeliyiz.

Şimdi hep birlikte ayağa kalkıp bir oyun oynayacağız. Ben size vücudumuzdan bir bölge söyleyeceğim ve eğer bu bölge bazen açık bazen kapalı olan bir bölgeyse hızlı hızlı yürüyeceğiz. Yani size bacak dersem hızlı hızlı yürüyeceğiz. Ama eğer söylediğim bölge her zaman kapalı olan bir bölge yani özel bölgelerimizden biriye o zaman da heykel olarak donup kalacağız. Örneğin size göğüs dersem olduğumuz yerde donup heykel olacağız.

Etkinliğin Uygulanışı

Haydi Başlayalım!

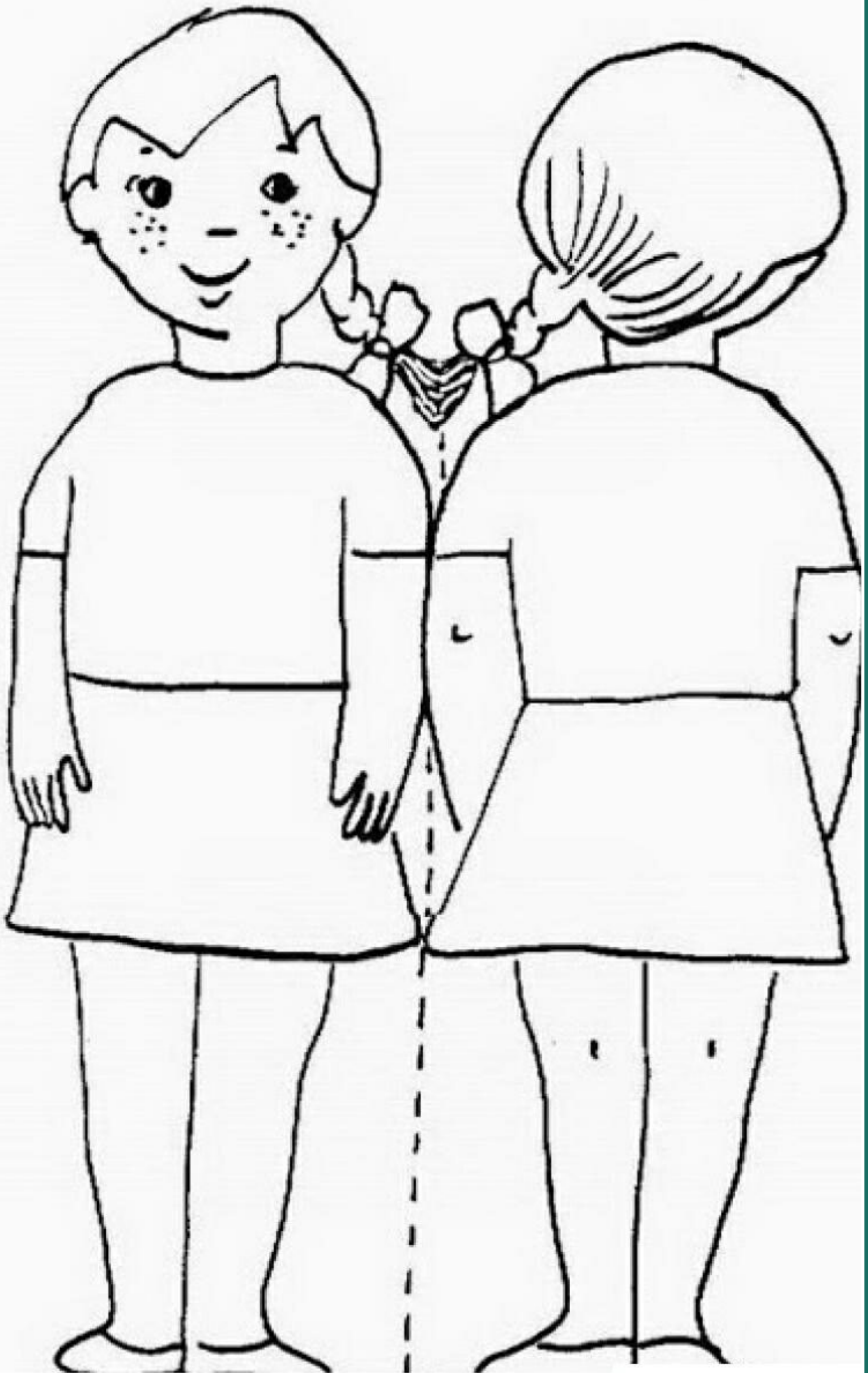
(Tüm öğrencilerin özel bölgeleri ayırt etmesi sağlandıktan sonra oyun sonlandırılır.)

Evet çocuklar siz ne zaman hiç hareket etmeden heykel olarak durdunuz?

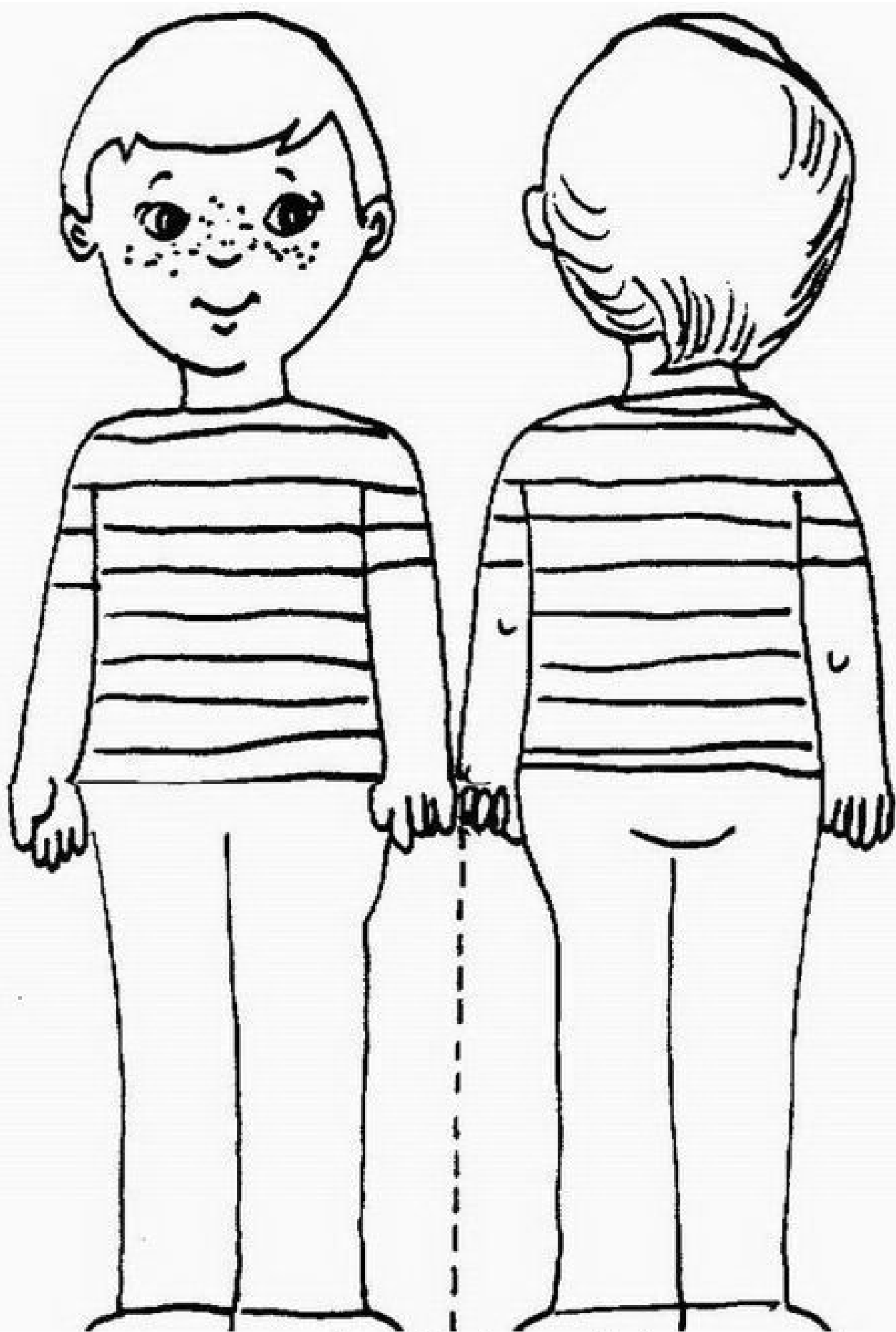
(Öğrencilerin cevap vermesi beklenir. Cevap veremiyorsa ipucuyla yardımcı olunur.) Evet sizin de dediğiniz gibi tuvaletimizi yaptığımız bölgeler ve göğüslerimiz deyince heykel olduk. Çünkü buralar bizim özel bölgelerimiz. Şimdi sizlere resimler dağıtacağım ve bu parmak boyalardan kırmızı renkli olanı vereceğim. (EK-2/EK-3) (Öğrencilere boyaları incelemeleri için kısa bir süre tanınabilir.) Bu boyayla resimdeki çocukların özel bölgelerini boyayacağız. (Uygulayıcı bütün öğrencilerin doğru bir şekilde yapması için bekler. Yapamayan ya da farklı bir bölgeyi boyayan öğrencilere yardımcı olur. Uygulayıcı dilerse doğru bir şekilde yapan öğrencilere pekiştireç verebilir.) Evet boyadığımız yerler bizim özel bölgelerimiz. (Üstteki yönerge bilginin kalıcılığını arttırmak amacıyla tekrar edilir.) Özel bölgelerimize sadece annemiz-babamız ve öğretmenimiz temizliğimize yardım ederken dokunabilir. Bir de doktor teyze ve doktor amcalar muayene ederken annemiz-babamız yanımızdaysa bakabilirler. Başka hiç kimse özel bölgelerimize bakamaz ve dokunamaz. Biz de başkalarının özel bölgelerine dokunmamalı ve bakmamalıyız. Açık da olsa aslında dudaklarımız da bizim özel bölgelerimizdendir. Hiç kimse bizi dudaktan öpemez, bizde hiç kimseyi dudaktan öpmemeliyiz.

Çocuklar siz bugün benimle çok güzel etkinlik yaptınız ve bunu (çikolata, şeker, oyuncak vs.) kazandınız. Haftaya görüşürüz. (Öğrencilerin sevdikleri bir pekiştireç verilir ve etkinlik sonlandırılır.)

EK-2

EK-3

YALNIZ OLMAM GEREKEN YERLER

3.OTURUM

Etkinlik Adı:

Yalnız Olmam Gereken Yerler

Hedef Kitle ve Kademe:

Öğrenci- Özel Eğitim

Uygulayacak Kişi:

Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen

Süre:

30 dakika

Kazanımlar

- Mahremiyetini korumak için yalnız olması gereken yerleri bilir.

Önerilen Materyaller

- EK-4 (Tuvalette Yalnızım sosyal öykü kartı)
- EK-5 (Yatağımda Yalnızım sosyal öykü kartı)
- EK-6 (Kıyafetlerimi Değiştirirken Yalnızım sosyal öykü kartı)

Etkinliğin Uygulanışı

Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen:
'Senin için öyküler yazdım. Şimdi bunu okumanın tam zamanı' der ve öyküleri okumaya başlar.
(EK-4, EK-5, EK-6)

Etkinlikle İlgili Ek Bilgiler

Öykülerdeki resimler yerine öğrencinin kendi fotoğrafları eklenirse öğrencinin dikkatini çekme noktasında daha etkili olacaktır.

Öyküler öğrencinin anlayabileceği şekilde revize edilebilir.

Bu etkinlikte öğrencilerle bireysel çalışılması daha faydalı olacaktır.

Öğrenci okuma becerisine sahipse öyküyü kendisinin okuması sağlanmalıdır.

Öğrenci okuma becerisine sahip değil ancak dinlediğini anlama becerisine sahipse öykü psikolojik danışman/rehber öğretmen tarafından okunmalıdır.

Öykü öğrencinin kendini rahat hissettiği bir ortamda sunulmalıdır.

Tuvalette Yalnızım

**Tuvaletim geldiğinde tuvalete giderim.
Tuvalete yalnız gidersem annem çok
mutlu olur.**

**Tuvalete girdiğimde kapıyı kapatmam
gerekir. Tuvalete yalnız girip içeriye
girince kapıyı kapatmayı hatırlamaya
çalışacağım. Tuvalete girince kapıyı
kapatmak doğru bir davranıştır.**

**Annem tuvaletin dışında bekleyip
ihtiyacım olduğunda bana yardım eder.**

Yatağımda Yalnızım

Akşam uyku saatim gelince yatağıma yatarım. Yatağımda yalnız yatarsam annem ve babam çok sevinir.

Yatağımda yalnız yatmam gerekir.

Yalnız yatmak güzeldir.

Yalnız yatarken kötü bir rüya gördüğümde babam ışığı açarak benim yanımda olur.

Kıyafetlerimi Değiştirirken Yalnızım

**Okuldan gelince odamda kıyafetlerimi
değiştiririm. Kıyafetlerimi
kendim değiştirmem anne-babamın çok
hoşlarına gider.**

**Kıyafetlerimi başka kimse
olmadan odamda değiştirmem gerekir.
Kıyafetlerimi kimse yokken değiştirmek
doğru bir davranıştır.**

**Giyemediğim ya da çıkaramadığım
kıyafetlerimde annemden
yardım isterim.**

BEDENİM BANA AİT

L.OTURUM

Etkinlik Adı:

Bedenim Bana Ait

Hedef Kitle ve Kademe:

Öğrenci- Özel Eğitim

Uygulayacak Kişi:

Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen

Süre:

30 dakika

Kazanımlar

- Kişisel ve bedensel sınırının önemini kavrar.
- Beden sınırlarını korumak için nelere dikkat edeceğini bilir.
- Güven duyabileceği yetişkinleri ayırt eder.

Önerilen Materyaller

- EK-7 (Kızlar için süper kahramanlarım etkinlik kağıdı)
- EK-8 (Erkekler için süper kahramanlarım etkinlik kağıdı)
 - Aile bireylerinin ve öğretmenin fotoğrafı
 - Yapıştırıcı
 - Kukla

Etkinliğin Uygulanışı

Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen etkinliğe başlar:

Elif ve Zeynep çok güzel oyunlar oynayan iki arkadaşlarmış. Bir gün birlikte oynarken Elif Zeynep'ten izin almadan onun oyuncağını almış. Bakalım Zeynep ne yapmış:

-Zeynep: Bana sordun mu? O benim bebeğim onu bana ver.

-Elif: Hayır ben oynayacağım.

-Zeynep: Ama o benim bebeğim. Oynamak istersen benden izin almak zorundasın.

-Elif: Ama ben senin arkadaşınım.

-Zeynep: Arkadaşız diye eşyalarımı izinsiz alamazsın. (Zeynep bu duruma üzülür ve ağlamaya başlar.)

-Elif: (Zeynep'in ağladığını görünce mutsuz olur.) Tamam al al geri veriyorum.

-Zeynep: Hayır istemiyorum. Seninle bir daha oynamayacağım.

-Elif: Ama böyle deme üzülüyorum. Haydi barışalım! (Barışmak için Zeynep'e sarılır.)

-Zeynep: Dokunma bana.

-Elif: Ama neden?

-Zeynep: Çünkü bedenim bana ait.

-Elif: Nasıl yani?

-Zeynep: Sadece ben izin veririm bana dokunabilirsin. Çünkü bu beden benim.

Bu eller, bu saçlar, bu gözler hepsi bana ait. Ve belki de ben senin bana dokunmanı istemiyorum izin alman lazım. (Yavaşça Elif'i iter.)

Biri seni böyle itse hoşuna gider mi?

-Elif: Hayır hiç hoş değil.

-Zeynep: Sen kötü dokunma nedir bilir misin?

-Elif: Kötü dokunma mı? O da ne?

Etkinliğin Uygulanışı

-Zeynep: Önce iyi dokunmayı anlatayım istersen. Seni mutlu hissettiren, kızdırmayan, üzmeyen, rahatsızlık hissi vermeyen dokunmalar iyi dokunmadır. Annenin-babanın sana sarılması, okuldan eve gelince annenin-babanın seni öpmesi, öğretmenin başını okşaması bunlar iyi dokunmadır. İyi dokunma bizi iyi hissettirir. Sanki bir çikolata yemiş gibi mutlu oluruz.

-Elif: Aa ben iyi dokunmayı anneme-babama sarılmayı çok seviyorum. Başka bir şey daha demiştin neydi o?

-Zeynep: Kötü dokunma demiştim. Seni rahatsız eden, canını acıtan, üzen, kızdıran, utanmana neden olan dokunmalar kötü dokunmalardır. Eğer birisi istemediğin halde sana dokunuyorsa, bu dokunma seni korkutuyor veya kızdırıyorsa, bu kötü bir dokunmadır.

Birinin senin özel bölgelerine bakması ya da dokunması. Kendi özel bölgelerini sana göstermesi ve senin onun özel bölgelerine dokunmanı istemesi.

Bunların hepsi kötü dokunmadır. Bu tür dokunmalardan hoşlanmazsın garip gelir.

O kişi sana bunu kimseye söyleme yoksa annene-babana zarar veririm diyebilir.

Ya da bu aramızda sır da diyebilir. Ama bu söylemen gereken kötü bir sırdır. Bunu kesinlikle saklamamalısın.

-Elif: Hımm peki biri bana kötü dokunursa ne yapmam gerekiyor?

-Zeynep: O zaman çığlık atıp hemen koşarak oradan uzaklaşmalısın. Sonra annene-babana bu durumu hemen anlatmalısın. Onlar yanında değilse eğer öğretmenine anlat. Öğretmenin de yoksa o zaman polis ya da asker abiler varsa yakınında başına gelenleri hemen onlara anlat. Korkma bu senin suçun değil. Onlar sana yardım edecek ve seni koruyacaklardır.

-Elif: Öğrendim sanırım. Önce çığlık atıp koşarak kaçacağım. Sonra da bunu anneme-babama-öğretmenime ya da o zaman yakınımda kim varsa güvendiğim birine anlatacağım.

-Zeynep: Hepsini çok güzel öğrenmişsin.

-Elif: Peki son bir soru: Sana sarılabilir miyim?

-Zeynep: Evettt

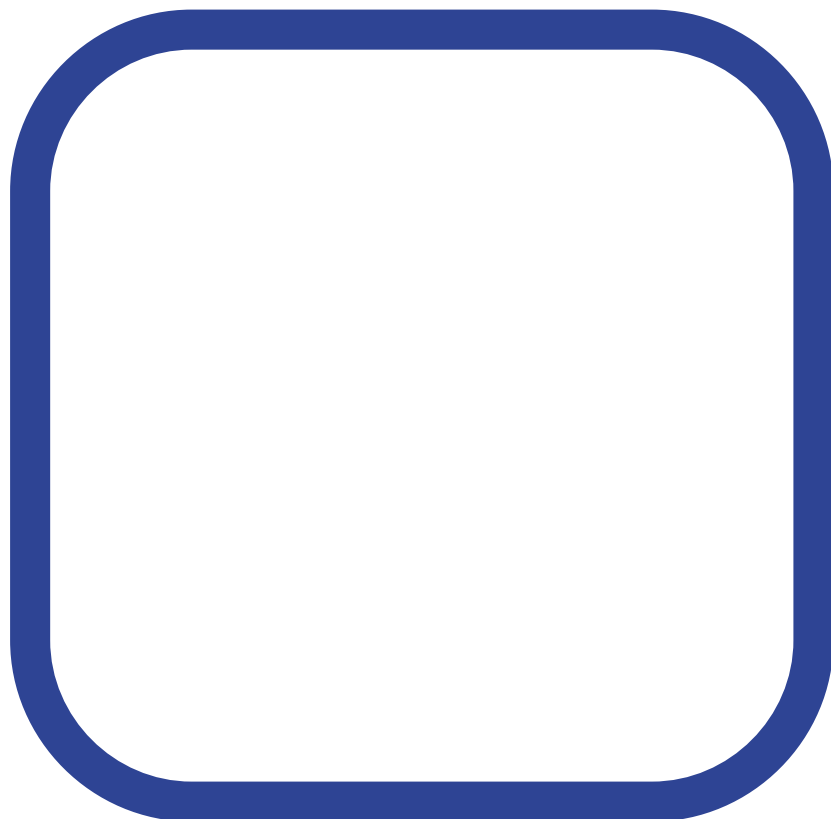
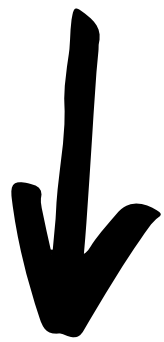
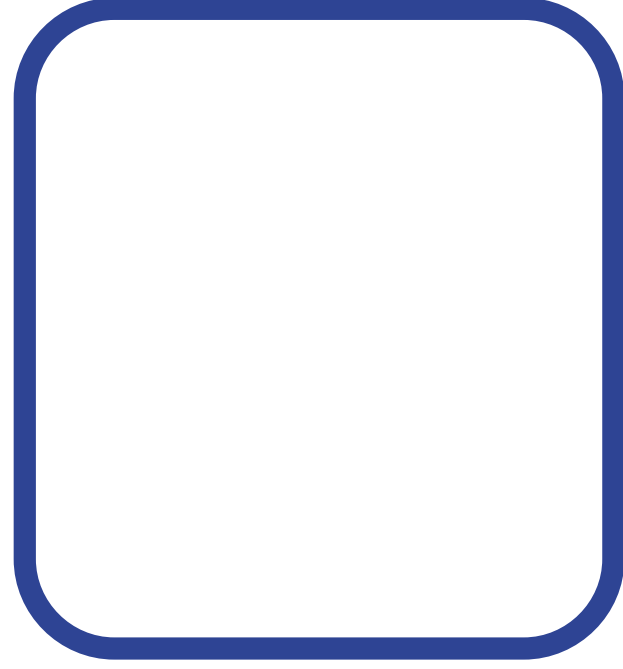
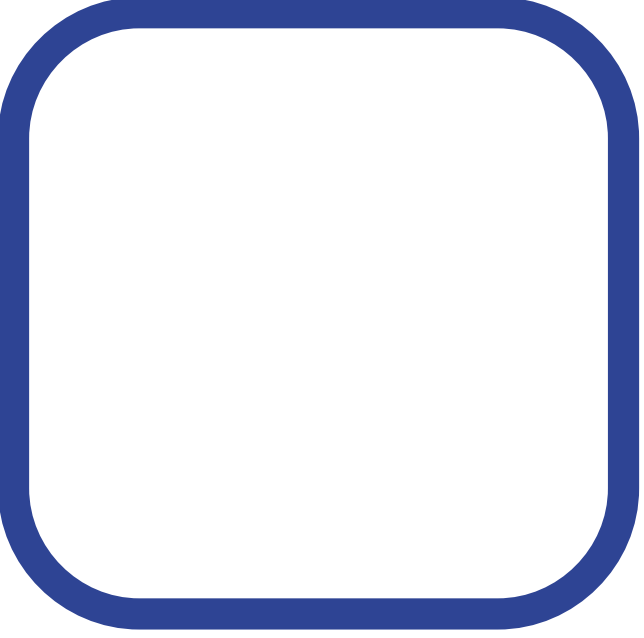
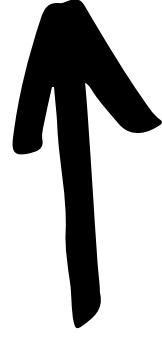
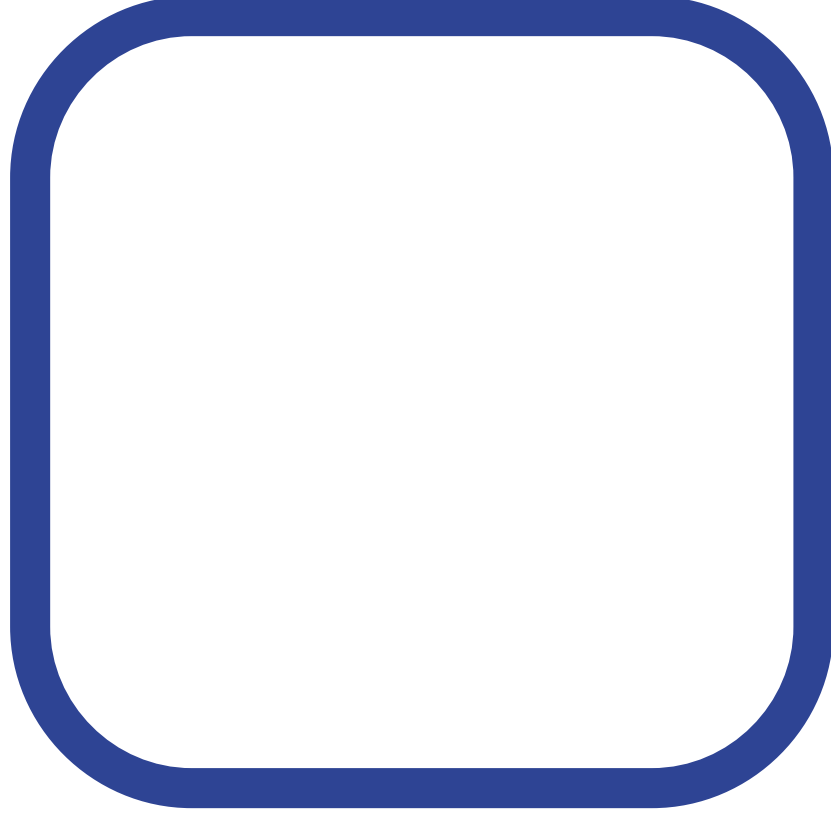
Etkinliğin Uygulanışı

Etkinlikle İlgili Ek Bilgiler

Etkinlik uygulanırken mümkünse sınıfta özel eğitim öğretmenin de bulunması faydalı olacaktır. Bu sayede etkinliği tiyatro Şeklinde iki kişi gerŐekleŐtirebilecek ve bu da Őđrencilerin dikkatini daha fazla Őekebilmek adına yarar sağlayacaktır. Eğer uygulayıcı yalnızsa o zaman kuklalar vasıtasıyla etkinliği gerŐekleŐtirebilir. Etkinliğin ardından Őđretmen Őđrencilere baŐınıza böyle bir olay gelse yani biri size kŐtŐ dokunsa siz bunu kime sŐylerdiniz diye sorar. Őđrencilerden gelen cevapların ardından Şimdi size Őzerinde kutucuklar olan kağıtlar dağıtacağım. Bu kutucuklara gŐvendiđimiz yetiŐkinlerin fotoğraflarını yapıŐtıracađız der ve her birinin Őantasındaki fotoğrafları Őıkartmasına yardımcı olur. Tek başına yapıŐtıran Őđrencilere fırsat tanırken yardıma ihtiyacı olan Őđrencilere de gerekli desteği sağlayarak yapıŐtırmalarını tamamlatır. Sonrasında evet Çocuklar bu kiŐiler sizin kahramanıdır. Size biri kŐtŐ dokunduğunda bunu hemen onlara sŐylemelisiniz. Onlar size yardım edip sizi koruyacaklardır. Sakın korkmayın diyerek etkinliği sonlandırır.

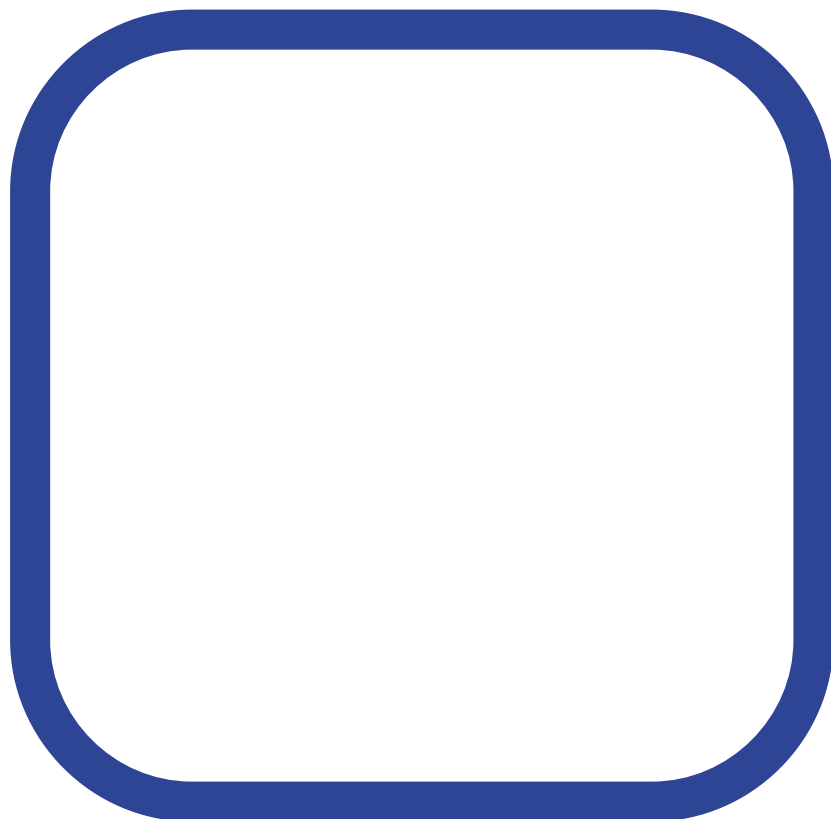
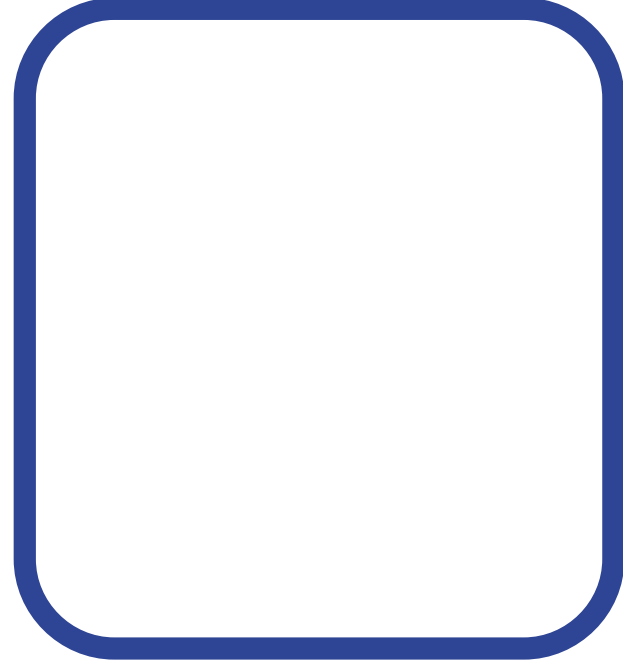
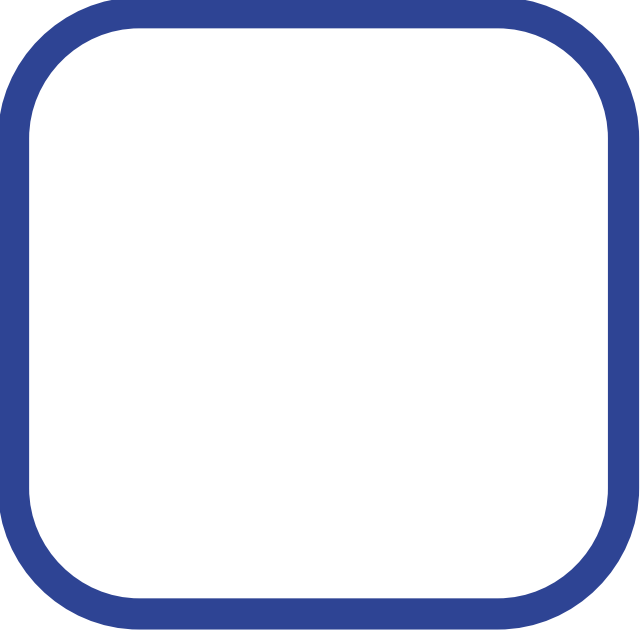
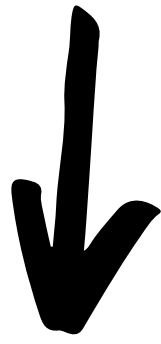
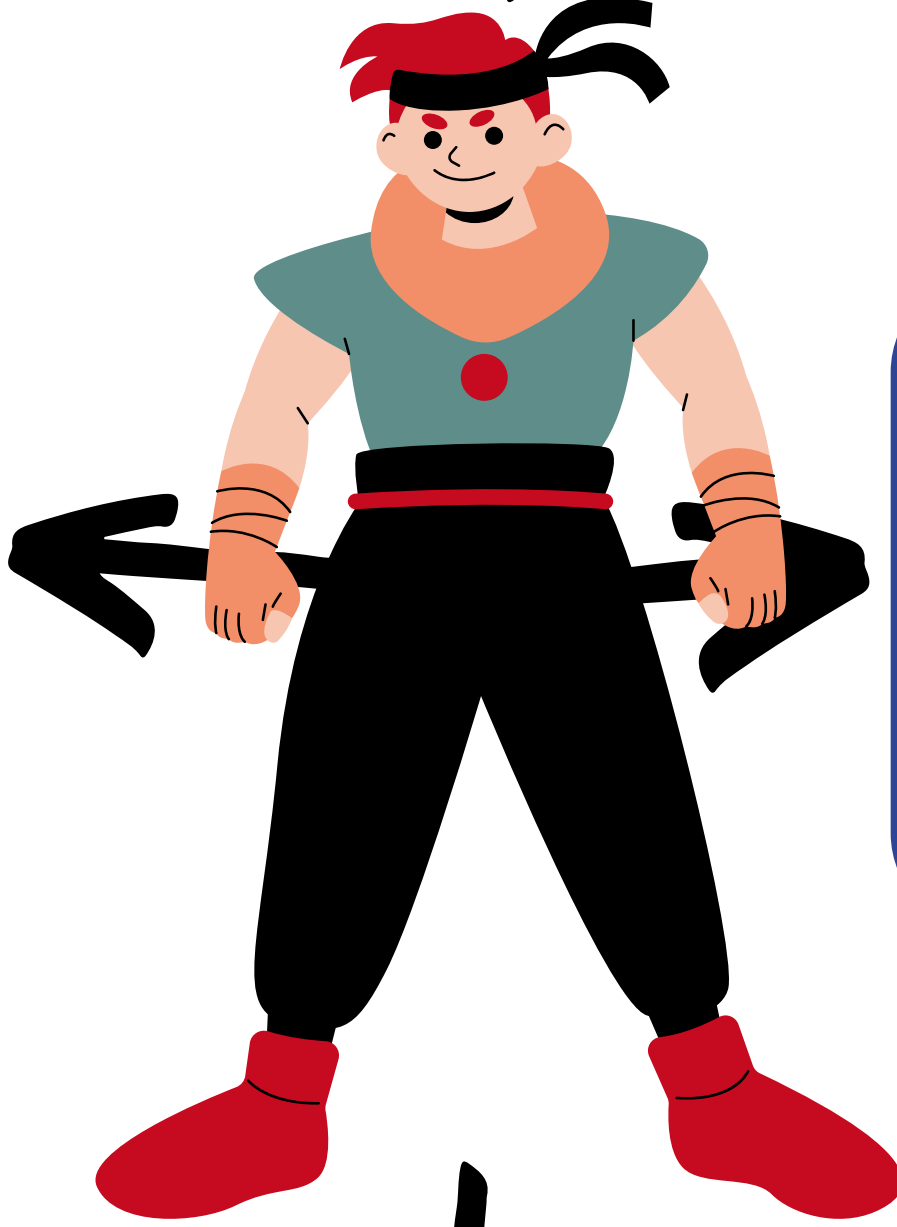
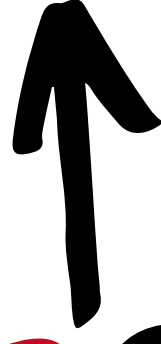
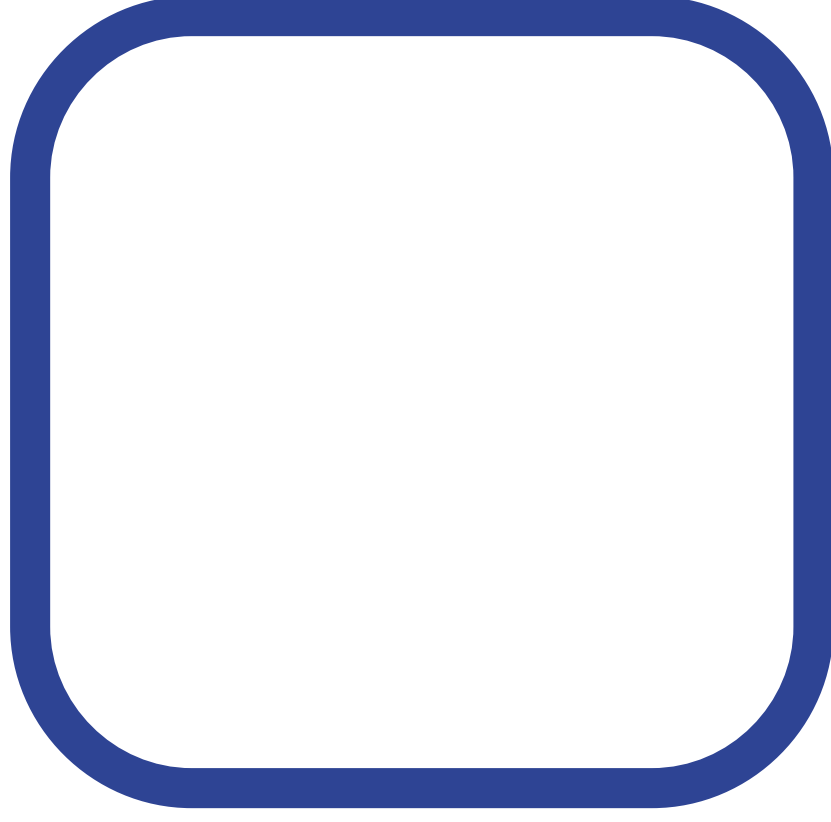
EK-7

SÜPER KAHRAMANLARIM

EK-8

SÜPER KAHRAMANLARIM

DOĞRU ŞAPKAYI TAKIYORUM

5.OTURUM

Etkinlik Adı:

Doğru Őapkeyi Takıyorum

Hedef Kitle ve Kademe:

Öğrenci- Özel Eğitim

Uygulayacak Kişi:

Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen

Süre:

30 dakika

Kazanımlar

- Kendisinin ve başkasının kişisel ve bedensel sınırlarının farkında olur.
- Hayır diyebilme becerisini geliştirir.
- Hayır diyerek sınırını koruyabildiğini fark eder.
- İstismar anında neler yapabileceğine yönelik farkındalık kazanır.

Önerilen Materyaller

- EK-9 (Sorular)
- EK-10 (Kırmızı fon kartondan yapılmış Şapka)
- EK-11 (Yeşil fon kartondan yapılmış Şapka)
- [/https://www.youtube.com/watch?v=MFJ9xGcHOoQ](https://www.youtube.com/watch?v=MFJ9xGcHOoQ)

Etkinliğin Uygulanışı

Psikolojik danışman/rehber öğretmen öğrencilere 'Mahremiyet Eğitimi Şarkısı' adlı videoyu izletir. Video izlendikten sonra: 'Sevgili çocuklar şimdi de bu şarkıyı hep birlikte söyleyelim.' der ve videoyu tekrar açar. Video bittikten sonra: 'Çocuklar siz benimle çok güzel şarkı söylediniz hepinizi alkışlıyorum. Şimdi de söylediğimiz şarkıyı gerçekleştirme zamanı. Biri bize kötü dokunduğunda ne diyecektik?' der ve öğrencilerin cevaplarını bekler. 'Evet sizin de dediğiniz gibi hayır diyerek bağıyoruz.Peki sonra ne yapıyorduk?' öğrenciler çığlık atıyoruz cevabını verdikten sonra; 'Peki o zaman şimdi de sizlerden 3 dediğimde kocaman bir çığlık atmanızı istiyorum. Bir iki üç' der ve öğrencilerin çığlık atmalarını bekler. 'Çok güzel çığlıklar attınız hepinizi kutluyorum. Biri bize kötü dokunduğunda hayır dedik sonra çığlık attık peki sonra ne yapacaktık?' der ve öğrencilerinden koşarak kaçacağız cevabını aldıktan sonra devam eder: 'Evet koşarak kaçıyoruz. Şimdi hepimiz ayağa kalkıyoruz ve arkadaşlarımıza, çevreye ve kendimize zarar vermeden koşuyoruz bakalım bir tazi gibi hızlı bir şekilde koşabilecek miyiz?' der ve güvenli bir alan oluşturarak koşmaları için öğrencileri destekler. Öğrenciler bir süre koşuktan sonra psikolojik danışman/rehber öğretmen: 'Çocuklar çok hızlı koşunuz sizlere yetişemedim gerçekten. Şimdi hepimiz çok yorulduk oturup biraz dinlenebiliriz.' der ve öğrencilerin oturmaları için bir süre bekler. 'Çocuklar hayır dedik, çığlık attık ve koşarak oradan uzaklaşıp güvenli bir yere gittik. Peki şimdi ne yapacağız?' der ve anne-babamıza ya da öğretmenimize söyleyeceğimiz cevabını aldıktan sonra 'Süpersiniz çocuklar. Anne-babamıza, öğretmenimize ya da o zaman yanımızda güvendiğimiz kim varsa ona söyleyip yardım istiyoruz.' der.

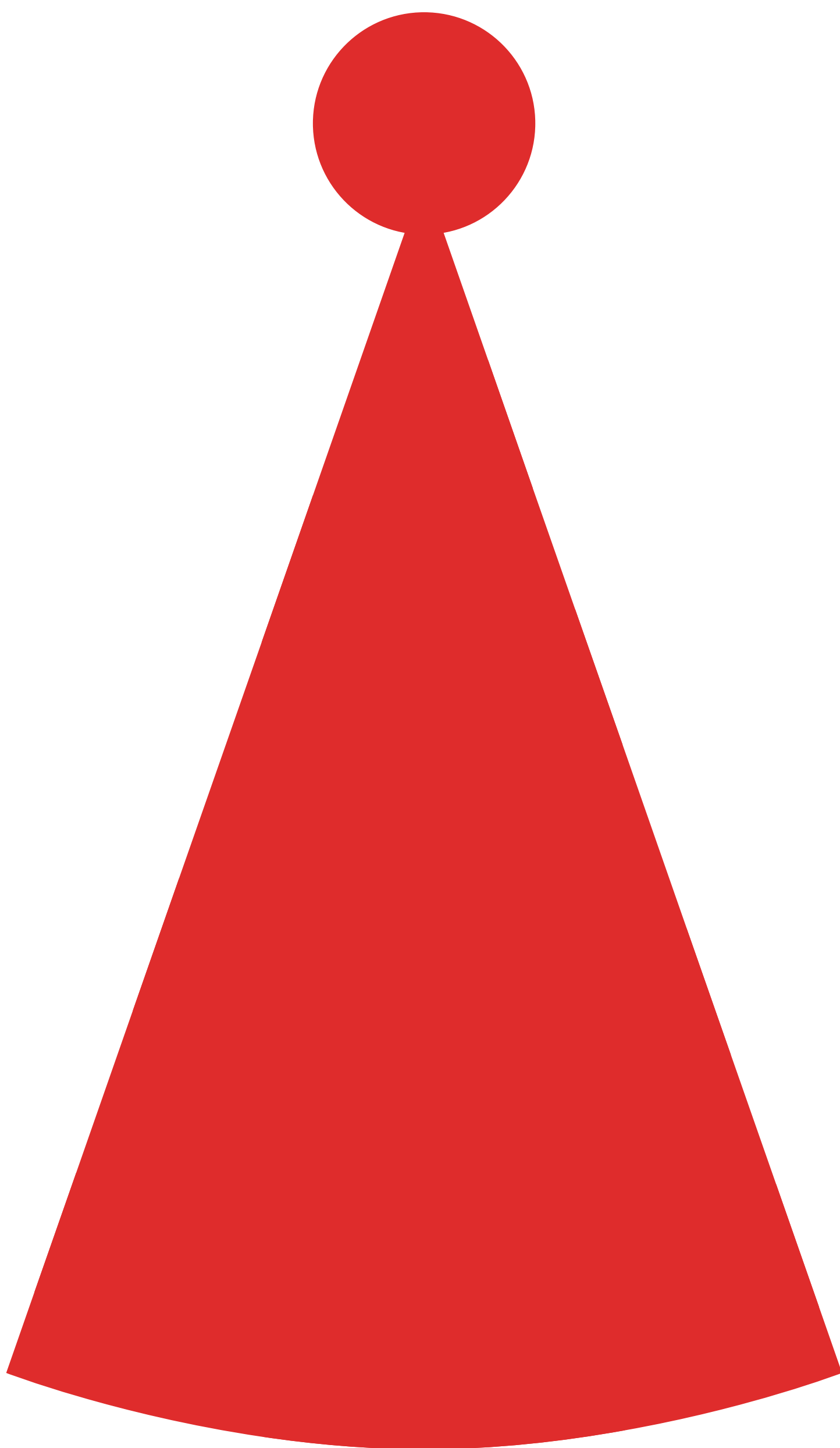
Etkinliğin Uygulanışı

Psikolojik danışman/rehber öğretmen diğer etkinliğe geçer. 'Çocuklar şimdi size kırmızı ve yeşil iki tane şapka vereceğim.' der. Şapkaları dağıttıktan sonra bir süre öğrencilerin incelemesi için zaman tanır. 'Şimdi size bazı cümleler okuyacağım. Siz bu cümlelere evet diyorsanız yeşil şapkayı takacaksınız, hayır diyorsanız kırmızı şapkayı takıp hayır diyerek bağıracaksınız.' der ve etkinliği başlatır. Cümleler okunup öğrencilerin doğru şapkayı takması sağlandıktan sonra neden hayır olması gerektiği hakkında bilgi verilip etkinlik sonlandırılır.

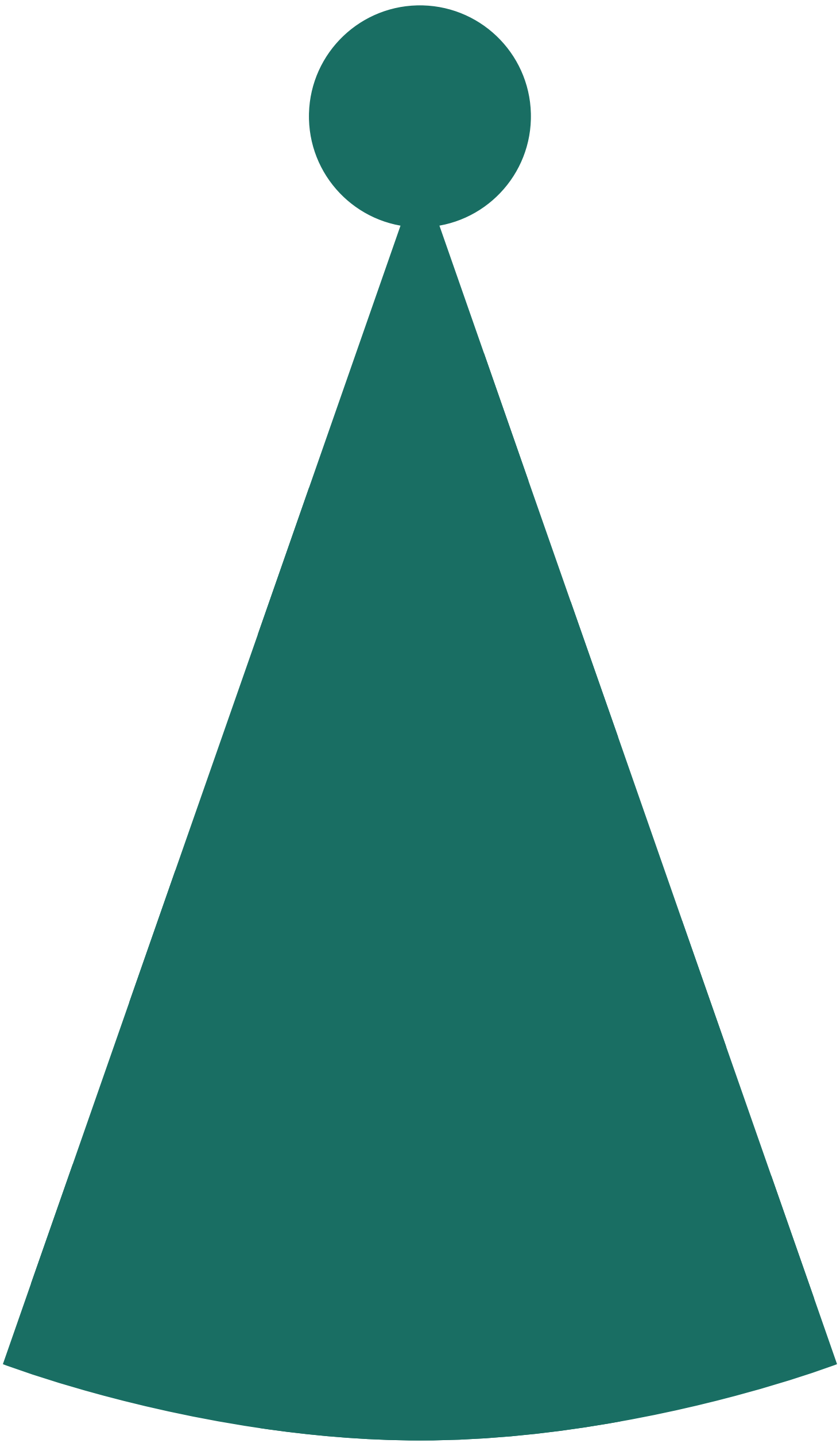
SORULAR

- **Annenin ve babanın odası kapalıyken içeriye kapıyı çalmadan girebilir misin?**
- **Zorla biri seni öpmek istediğinde ne dersin?**
 - **Otobüste tanımadığın teyze ve amcaların kucağına oturur musun?**
- **Arkadaşının eşyasını izinsiz alabilir misin?**
- **Sana dokunan kişi bunu başkasına söylersen sana zarar vereceğini söylüyorsa bunu sır olarak saklar mısın?**
- **Annen-baban evde yokken biri kapıyı çalarsa ona kapıyı açar mısın?**
- **Tanımadığın birinden çikolata, şeker alır mısın?**

EK-10

EK-11

BENİM BAŞIMA GELİR Mİ?

6. OTURUM

Etkinlik Adı:

Benim Başıma Gelir Mi?

Hedef Kitle ve Kademe:

Veli

Uygulayacak Kişi:

Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen

Süre:

60-90 dakika

Kazanımlar

- Cinsel istismarın belirtilerini fark eder.
 - Cinsel istismarın belirtilerini fark ettiğinde neler yapabileceğini bilir.

Önerilen Materyaller

- Kalem (etkinliğe katılan kişi sayısı kadar)
 - EK-12 (Senaryolar)
 - Sunu

*Bu etkinlik Psikososyal Güçlendirici Destek Programı/ Cinsel İstismar Travması kitabından alınmıştır.

Etkinliğin Uygulanışı

Ebeveynlere öncelikle mahremiyet eğitimiyle ilgili sunu, video vs. aracılığı ile bilgilendirme yapılır. Bu bilgilendirme esnasında ebeveynlerin özellikle dikkat etmesi gereken noktalar şu şekilde vurgulanabilir:

- Çocuklarıyla etkili ve sağlıklı bir iletişim halinde olmak
- Çocuklarının öz bakımlarının sorumluluğunu kademeli olarak kendilerinin üstlenmesini sağlamak
 - Çocuğun kendi yatağında ve tek başına yatması konusunda onu desteklemek
- Bedenlerinin kendilerine özel olduğu ve bu konuda söz sahibi olduklarını öğretmek ve bunu zaman zaman hatırlatmak
 - Çocuğa özgürlük alanının ve sınırlarının olduğu bir çerçeve çizmek
- Başkalarının alanlarına da saygı duymasını sağlamak

Yukarıda sayılanların ve cinsel istismarın tanımının, belirtilerinin, istismar durumlarında hangi duyguların yaşanabileceğinin ve nasıl tepkilerin verilebileceğinin, çocuklarda cinsel istismar durumuyla ya da şüphesiyle karşılaşıldığında hangi kişi ve kurumlardan destek alınabileceği ile ilgili bilgilerin yer aldığı bir sunum yapılmalıdır. Bu bilgilendirmeler yapıldıktan sonra etkinliğe geçilebilir.

Etkinliğin Uygulanışı

AKIŞ SÜRECİ

“Değerli veliler, bugün sizlerle ‘Benim Başıma Gelir mi?’ adında bir etkinlik yapacağız.” der.

Senaryoların yer aldığı EK-12’den her katılımcıya birer tane olacak biçimde dağıtır, 5-10 dakika süre vererek soruları cevaplamalarını ister. Yazma işi tamamlandıktan sonra, katılımcılar arasından gönüllü olan varsa yazdıklarını grupta paylaşabileceğini söyler.

Cinsel istismarın tanımını, belirtilerini, istismar durumlarında hangi duyguların yaşanabileceği ve nasıl tepkilerin verilebileceğini, çocuklarda cinsel istismar durumuyla ya da şüphesiyle karşılaşıldığında hangi kişi ve kurumlardan destek alınabileceğini, velilerden gelen dönütlere de yer vererek sunu ile açıklar.

Velilerden gelen sorular varsa yanıtlayarak etkinliği sonlandırır.

İLAVE BİLGİ VE UYARILAR

Velilerden, EK-1’in doldurulmasında isim yazmaları istenmemeli ve yazdıklarını sözel olarak paylaşmaları için veliler zorlanmamalıdır.

Psikolojik Danışman/Rehber öğretmen etkinliğin sonunda ekleri toplar.

EK-12

Senaryolar

SENARYO-1: Çocuğunuz gece kalktı, titriyordu ve çok korktuğunu söylüyordu. Ona ne olduğunu sorduğunuzda, size neler anlattı/anlatabilir?

SENARYO-2:

Çocuğunuzla birlikte bir akrabanızı ziyarete gittiniz. Eve dönerken çocuğunuzun her zamanki duygu durumundan farklı olarak dalgın ve durgun olduğunu gözlemlediniz. Çocuğunuzla bu gözleminizi paylaşırken size neler anlattı/anlatabilir?

SENARYO-3:

Çocuğunuz okuldan geldi. Üzerini değiştirmesini istediniz. Kolunda ya da bacağında morluklar gördünüz. Yemek yemek istemediğini söyledi. Zorlayarak bir şeyler yedirdiğinizde midesinin bulandığını söyledi ve istifra etti. Çocuğunuzda gördüğünüz farklılıkları anlamaya çalışırken size neler anlattı/anlatabilir?

SENARYO-4:

Çocuğunuzu, dayı/amca/dede/hala/teyze vb. bir akrabası ile ya da kendisinden yaşça büyük yeğeni ile vakit geçirmesi için sizin olmadığınız bir yere gönderdiniz. Eve döndüğünde her zamankinden farklı bir bedensel ifadesi vardı ve hiç konuşmadan odasına geçti. Akşam yemeği için çağırđınızda aç olmadığını, yorgun olduğunu ve uyumak istediğini söyledi. Ne yapar, ne düşünür ve nasıl hareket edersiniz?

KAYNAKÇA

Akcan, E. (2016). Çocuklarda Mahremiyet Eğitimi. Akdeniz Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Merkezi Bülteni, 10(82), 63-65.

Çakmak, S. ve Çakmak, S. (2018). Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Çocuklarda Cinsel Eğitim Uygulamaları (5. Baskı). Ankara: Vize Yayıncılık.

Çalışkan, H. (2019). Okul Öncesi Dönemde Çalışan Öğretmenlerin Mahremiyet Eğitimi Konusunda Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Diler, R. (2014). Mahremiyet Eğitimi ve Önemi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2(1), 68-98.

Güneş, A. (2015). Nezaket ve Zarafet İçin Mahremiyet Eğitimi (35. Baskı). İstanbul: Timaş Yayınları.

Güneş, A. (2017). Cinsel İstismar Olgusu ve Mahremiyet Eğitimi. İnsan ve Toplum Dergisi, 7(2), 45-70.

Taşçı, A. İ. (2010). Cinsel Eğitim (4. Baskı). İstanbul: İz Yayıncılık.